

Sopot, dnia 23 września 2020 r.

L.dz. ZA1/1162/2020

Pan
Zdzisław Pupa
Przewodniczący
Komisji Środowiska

Senat X kadencji

dotyczy: ustawy z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw (druk senacki 208, druki sejmowe nr 574, 593 i 593A).

Szanowny Panie Przewodniczący,

w związku z wyznaczeniem na dzień 24 września br. posiedzenia Komisji Środowiska, w trakcie którego rozpatrzona zostanie *ustawa z dnia 17 września 2020 r. o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw* (druk senacki: 208; dalej: *ustawa zmieniająca*), działając w oparciu o przepis art. 44 ust. 2 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo- kredytowych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2412 z późn. zm.) pragnę przedstawić następujące stanowisko.

Jednym z głównych celów ustawy zmieniającej jest stworzenie warunków do podjęcia działań eliminujących zjawisko smogu, w tym przede wszystkim tzw. niską emisję pochodzącą z sektora komunalno – bytowego. W tym celu *ustawa zmieniająca* wprowadza szereg zmian, w tym zmiany do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, które są niezbędne do usprawnienia działania rządowego Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze” zarządzanego przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej („NFOŚiGW”).

W uzasadnieniu do projektu przedmiotowej ustawy, zawartym w druku sejmowym 574, wskazano m.in., że cyt. „**NFOŚiGW poszerza (...) współpracę z sektorem bankowym co oznacza, że częściej kredyty bankowe lub pożyczki mogą być wykorzystywane jako instrumenty wsparcia przedsięwzięć ekologicznych.** Jednocześnie zakłada się, że „**gwarancja udzielana przez BGK usprawni udzielanie kredytów lub pożyczek przez banki, uprości procedury banków ze względu na zmniejszone ryzyko, a także umożliwi udzielenie kredytu lub pożyczki osobom, które mają zdolność kredytową, ale nie posiadają wystarczających zabezpieczeń spłaty kredytu lub pożyczki. (...)**”.

Kasa Krajowa stoi na stanowisku, że wskazana wyżej współpraca powinna objąć także spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe, tak by również kasy miały **możliwość udzielania kredytów w ramach Programu „Czyste Powietrze”, a członkowie kas mogli składać wnioski o dotację, wraz z wnioskiem o kredyt, za pośrednictwem kasy.**

Kasa Krajowa pragnie bowiem wskazać, że zgodnie z obowiązującą ustawą z dnia 21 listopada 2008 r. o wspieraniu termomodernizacji i remontów (Dz.U.) definicja banku kredytującego obejmuje

również spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe. Zgodnie bowiem z art. 2 pkt 11 tej ustawy „bank kredytujący” oznacza „instytucję finansową ustawowo upoważnioną do udzielania kredytów, udzielającą kredytu na przedsięwzięcie termomodernizacyjne, przedsięwzięcie remontowe lub remont budynku mieszkalnego jednorodzinnego, który spełnia kryteria określone w art. 10 ust. 1”.

Za zasadnością powyższego postulatu przemawiają także następujące argumenty:

- 1) do umów kredytowych zawieranych przez kasy stosuje się odpowiednio przepisy art. 69, 70, 74-78 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Prawo bankowe;
- 2) kasy, podobnie jak banki, posiadają osobowość prawną, są tworzone na podstawie ustawy, a założenie kasy, podobnie jak rozpoczęcie działalności bankowej, wymaga decyzji Komisji Nadzoru Finansowego;
- 3) kasy, analogicznie jak banki, podlegają nadzorowi sprawowanemu przez Komisję Nadzoru Finansowego i stosują w swej działalności rekomendacje wydawane przez ten Organ;
- 4) depozyty zgromadzone w kasach są objęte gwarancjami Bankowego Funduszu Gwarancyjnego;
- 5) członkami kas są przede wszystkim osoby fizyczne, głównie mniej zamożne, do których adresowany jest Program „Czyste Powietrze”;
- 6) zasięg działania kas obejmuje niemal półtora miliona gospodarstw domowych;
- 7) kasy oferują swoim członkom dostęp do prowadzonych rachunków także za pośrednictwem bankowości elektronicznej;
- 8) na gruncie obowiązujących przepisów wnioski o świadczenia wypłacane w ramach realizacji programów rządowych 500plus¹ oraz 300plus² mogą być składane zarówno za pośrednictwem banków, jak i za pośrednictwem kas;
- 9) największe spośród kas potwierdziły swoje zainteresowanie uczestnictwem w Programie „Czyste Powietrze” i gotowość promowania założeń i celów Programu, oferowania członkom produktów kredytowych, które mogłyby być udzielane przy wsparciu z Programu oraz udostępnienia możliwości składania wniosków o dofinansowanie za pośrednictwem ich systemów bankowości elektronicznej;
- 10) udział kas w Programie „Czyste Powietrze” zapewniłby członkom kas dostęp do objętych nim środków pomocowych na równych zasadach z przewidzianymi w projekcie dla klientów banków, realizując tym samym konstytucyjną zasadę równości podmiotów oraz przyczyniając się do pełniejszej i skuteczniejszej realizacji Programu.

Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2020 r. poz. 1219, z późn. zm.), zmieniana procedowaną ustawą z druku senackiego 208, przewiduje m.in., że Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą zawierać umowy o udostępnienie środków finansowych, o których mowa w art. 411 ust. 10, z bankami wybranymi na podstawie określonych przez te fundusze procedur, zapewniających poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania banków oraz zawarcie umowy z każdym bankiem spełniającym obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminacyjne warunki określone w tych procedurach (art. 411 ust. 10a).

W ocenie Kasy Krajowej współpraca ta w ramach Programu „Czyste Powietrze” może zostać nawiązana z bankiem kredytującym w rozumieniu przepisów ustawy wspieraniu termomodernizacji i remontów, którym jest instytucja ustawowo upoważniona do udzielania kredytów, a zatem również spółdzielcza kasa oszczędnościowo-kredytowa.

¹ Ustawa z dnia 11 lutego 2016 r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz.U. z 2019 r. poz. 2407, z późn. zm.).

² Rozporządzenie Rady Ministrów z 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start” (Dz.U. poz. 1061, z późn. zm.).

Jednakże na wypadek, gdyby powyższa interpretacja nasuwała jakiegokolwiek wątpliwości, w celu ich uniknięcia pozwalam sobie przedstawić do rozważenia następującą propozycję legislacyjną:

W art. 7 ustawy w pkt 3, zawierającym zmiany do art. 411 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, wprowadza się następujące zmiany:

1) lit. a otrzymuje brzmienie:

„a) w ust. 1, w pkt 2 lit. a i b otrzymują brzmienie:

„a) dopłaty do oprocentowania kredytów bankowych **oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,**

b) dokonywanie częściowych spłat kapitału kredytów bankowych **oraz kredytów udzielanych przez spółdzielcze kasy oszczędnościowo-kredytowe,**”;

2) dotychczasowa lit. a zostaje oznaczona jako lit. b i otrzymuje brzmienie:

„b) ust. 10 otrzymuje brzmienie:

„10. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą udostępniać środki finansowe bankom z przeznaczeniem na udzielanie gwarancji lub poręczeń, kredytów bankowych, pożyczek lub dotacji na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia z zakresu zadań ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz potrzeb geologii. **Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą również udostępniać środki finansowe spółdzielczym kasom oszczędnościowo-kredytowym z przeznaczeniem na udzielanie kredytów i pożyczek na wskazane przez siebie programy i przedsięwzięcia, o których mowa w zdaniu poprzedzającym,**”;

3) po lit. b dodaje się lit. c w brzmieniu:

„c) ust. 10a otrzymuje brzmienie:

„10a. Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze mogą zawierać umowy o udostępnienie środków finansowych, o których mowa w ust. 10, z bankami i **spółdzielczymi kasami oszczędnościowo-kredytowymi** wybranymi na podstawie określonych przez te fundusze procedur, zapewniających poszanowanie zasady przejrzystości i równego traktowania banków i **spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych** oraz zawarcie umowy z każdym bankiem i **spółdzielczą kasą oszczędnościowo-kredytową spełniającymi** obiektywne, proporcjonalne i niedyskryminacyjne warunki określone w tych procedurach.”;

4) po lit. c dodaje się lit. d w brzmieniu:

„d) ust. 10d i 10e otrzymują brzmienie:

„10d. Do wyboru banków i **spółdzielczych kas oszczędnościowo-kredytowych**, o których mowa w ust. 10a, nie mają zastosowania przepisy o zamówieniach publicznych.

10e. Umowy, o których mowa w ust. 10a, określają w szczególności tryb i terminy przekazywania bankom i **spółdzielczym kasom oszczędnościowo-**

kredytowym przez Narodowy Fundusz oraz wojewódzkie fundusze środków finansowych, o których mowa w ust. 10.”.

5) dotychczasowa lit. b zostaje oznaczona jako lit. e.”.

W ocenie Kasy Krajowej sytuacja, w której członek kasy, posiadający w niej rachunek oszczędnościowo-rozliczeniowy z usługą bankowości elektronicznej, nie mógłby złożyć wniosku o dofinansowanie za pośrednictwem już posiadanej usługi, ale byłby zmuszony w tym celu założyć dodatkowo rachunek w banku rażąco dyskryminowałby członków Kas, zmuszając ich do podejmowania czynności związanych z otwarciem kolejnego rachunku i ponoszenia kosztów związanych z jego obsługą. Nie tylko stanowiłoby to istotne utrudnienie dla członków kas zamierzających skorzystać z Programu Priorytetowego „Czyste Powietrze”, lecz ze swej istoty naruszałoby zasady prawidłowej konkurencji na rynku usług finansowych.

Przedstawiając powyższe pragnę zapewnić o gotowości Kasy Krajowej do współpracy i udzielania wszelkiej pomocy w trakcie prac nad procedowaną ustawą *o zmianie ustawy o wspieraniu termomodernizacji i remontów oraz niektórych innych ustaw* w zakresie kwestii będących przedmiotem niniejszego wystąpienia.

Łączę wyrazy szacunku,

Rafał Matusiak
Prezes

Do wiadomości:

Pan Michał Kurtyka – Minister Klimatu;
Pan Prof. Maciej Chorowski – Prezes Zarządu NFOŚiGW.